

NAPLÓ-TÖREDÉKEK.

— JEGYZETEK, ESZMÉK, ÖTLETEK. —

Páris, november.

□ Magyar ázat. Kinek ne lennének eszméi és ötletei? Minden egy kissé gondolkodó embernek, akár az élet forgatagában küzdjön, akár a magán leüledett csendjében éldegéljen, percről-percre támadnak gondolatai, amelyek egy időre foglalkoztatják elméjét, lépten-nyomon vannak megfigyelései, amelyek egy pillanatra mosolyra készítenek, avagy ráncba húzzák homlokát.

□ Azonban az emberek legtöbbször ezek a gondolatok és eszmék ahogy jönnek, ép úgy el is szalannak.

□ Én leszoktam jegyezni őket esténként egy kis zöld marokini kötésű könyvbe s most ezeket a jegyzeteket fogom leközzölni, úgy, ahogy találtam őket s úgy, ahogy kis zöld könyvembe lejegyeztem őket.

□ □

□ Ma délután, esős, melankolikus őszi délutánon szokásom szerint betértem néhány percre a Musée du Luxembourg-ba, szétnézni egy kicsit a jó ismerős, barátságos, öreg képek között. A termekben csak két-három álmos látogató lézengett s egy sarokba leülve zavartalanul gyönyörködhettem Gerôme „Kakasviadalában“, abban a bájos csoportban, amely olajbarna testű görög leányaival, cserjés szektáival, forrón tűző napsugarával s mély, sötétkék egével élénk tárja Hellas minden klasszikus szépségét s amelybe egy idő óta valósággal szerelmes vagyok.

□ Egyszerre csak sebes léptek zaja ráz fel s megpillantok egy lázasan gesztikuláló öreg nénikét, aki az egyik képtől a másikhoz szalad, hangosan szónokol s megállítja az elképedt látogatókat.

□ Az öreg nénike örült volt.

□ Amint padom elé ért, egy hirtelen fordulattal mellém telepszik:

□ „Jobb szeretek leülni... Rettenítő fárasztó ezt a nagy rakás képet bámulni folytonosan... ezeket a mázolásokat, amelyek nem érnek semmit. Igazán borzalmas dolgok vannak itt a falakra akasztva... Nézze itt szemben ezt az ijjesztő sápadt arcot... Ki csinálta ezt?... azt mondja, hogy Henner?... Nos én meg azt mondom, hogy ez nevetséges, gyalázatos kontármunka... Hanem azért láttam mégis

jó képet is... az első teremben... a kis Jézust ábrázolja... a kis Jézust, szép kövér kis kezekkel s mosolygó rózsás arccal... A festmény, igen... de nem is hasonlít ennek a Hen... Henn... hogy is mondja? Hennernek a mázolásához...“

□ Hirtelen felugrott ismét s tovább megy, néhány más festmény ellen kelve ki.

□ Az öreg nénike örült volt, semmi kétség.

□ Ami azonban a legszomorubb a dologban, ez az, hogy ez az öreg bolond, deliriumos félrebeszéléseiben egyáltalában nem mondott nagyobb bolondságokat a Luxembourg képeiről, mint a muzeum látogatók legnagyobb része — akik pedig nincsenek is boldognak deklarálva.

□

□ Még a legbutább emberek, még a legreménytelenebbül ostoba lények is szilárdul meg vannak győződve, hogy a sors kiváló talentumokkal áldotta meg őket. És elegendő fölbátorítani őket egy kissé néhány hízog szóval ahhoz, hogy a legképtelenebb, a legnevetségesebb vallomásokot csikarjuk ki belőlük.

□

□ Embertársainknál azokat a hibákat gyűljük a legjobban, amelyekről tudjuk, hogy bennünk is megvannak. És így van ez még a fizikai hibákkal is. Ismerek itt egy amerikai hölgyet, akinek az arcában van valami igen erősen kifejezett bulldogszerű vonás. Nos mikor ez a hölgy le akar becsmérelni egy másik asszonyt, akkor kijelenti:

□ „Madame X. egyáltalában nem szimpatikus előttem. Van az arcában valami bulldogra emlékeztető, amit ki nem állhatok.

□

□ A lényeg, a fontosság nem magukban a tényekben, a tettekben van — hanem az embereknek ezekről a tényekről és tettekről alkotott felfogásában, koncepciójában rejlik.

□ Számítalan sok oly dolog van, amely teljesen természetesnek látszott mindenki előtt, akkor, mikor száz évvel ezelőtt történt, de amely egészen elképzelhetetlen lenne, ha ma történné, ma mikor az illető dologra vonatkozó felfogásunk megváltozott.

□ A Goncourt-oknál olvasom valahol, hogy e két testvérnek volt egy rokona, egy századeleji kurta nemes, aki szakácsnéját időről-időre bedobatta a ház mögötti tó jéghideg vizébe, hogy felfrissítse vérért s hogy elvegye a kedvét a házasságtól?

□ Nos ez a melegvérű parasztleány bömbölt egy kicsit a mártogatás pillanatában, de alapjában véve egész természetesnek találta gazdájának ezt az eljárását.

□
EGY GYÁVA.

□ Charvet úr imádja feleségét. Madame Charvet azonban nem sokat hederít rá, mert ő meg viszont

egy fiatal embert imád: Lucien-t. Charvet úr tudja ezt s fölötte boldogtalan. De fellázadni nem mer, mert fél, hogy akkor esetleg teljesen elvesztené feleségét.

□ Lucien nem szereti Madame Charvet. De érez némi szerelmet s ezért időnként jószágosnak mutatkozik iránta.

□ Ezekon a napokon a férj boldog: felesége örömben uszik s még vele szemben is kevésbé kegyetlen.

□ Egy nap Charvet úr el is szánja magát s elmegy Lucienhez s térden állva könyörög a fiatal embernek, hogy mutakozzon gyakran jószágosnak felesége iránt.

HAVAS ZOLTÁN.

Szalay Pál rajza

A salzburgi várban.

*Régi esőktől vert régi bástyák.
Mosolygunk közfűk: idegen népek.
Alattunk tömlőc. Régi rabok ásták.
Előttünk havas, nagy hegyek élnek
S csak nézzük, nézzük, milyen hófehérek.*

*Lent szőke hajként simul a Salzach
Mozartnak édes városa köré...
Tizenegy óra. Harangok szólnak...
Most száll a lelke városa fölé,
Esővert bástyák, havasok közé.*

*A régi várban elhal a sok szó,
Hallgatva halljuk a messzehangzó,
Bús harangjáték álmodó szavát...*

*S míg a szívünkbe nagy-nagy álmok járnak,
Mozartnak lelke bemutat egymásnak,
Mint egy aranycsók, régi jóbarát.*

Finta Sándor.